

УДК 336.025

Гуціна Анна Іванівна

*студентка факультету Фінансів, підприємництва та обліку
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Анотація. У статті розглядаються основні аспекти необхідності забезпечення належного рівня фінансової безпеки, її роль в забезпеченні сталого розвитку країни в умовах фінансово-економічної нестабільності.

Ключові слова: економічна безпека, фінансова безпека.

Постановка проблеми. В умовах хронічної фінансово-економічної нестабільності захист країни від різноманітних загроз та зменшення негативних наслідків від їхнього впливу є пріоритетним завданням для керівництва держави. В такій ситуації кожна країна прагне розробити механізм, що дасть змогу нівелювати загрози. Чільне місце в даному механізмі займає фінансова безпека, як складова забезпечення національної безпеки країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість забезпечення належного рівня фінансової безпеки набуває все більшого значення в контексті глобалізаційних процесів на сучасному етапі розвитку міжнародної економіки, саме тому дане питання стало предметом дослідження багатьох вітчизняних вчених, а саме: О. Барановський, М. Єрмошенко, А. Калантай [2] та інші.

Виклад основного матеріалу. Фінансова безпека у вітчизняній системі нормативно-правового забезпечення трактується як «...стан

фінансової системи країни, за якого створюються необхідні фінансові умови для стабільного соціально-економічного розвитку країни, забезпечується її стійкість до фінансових шоків та дисбалансів, створюються умови для збереження цілісності та єдності фінансової системи країни...» [1].

Основним завданням держави у сфері фінансової безпеки, науковці вважають створення такого політичного, економічного, правового середовища та «...інституційної інфраструктури, які б стимулювали найбільш життєздатні підприємства, інвестиційні процеси виробництво перспективних конкурентоспроможних товарів...» тощо [2, 145].

Як бачимо, недостатньо високий рівень фінансової безпеки держави вплине на різні сфери життєдіяльності, що забезпечують існування та розвиток країни, що нашо вухує на думку про те, що ця складова економічної безпеки є найважливішою. Проте, я вважаю, що некоректно визначати фінансову безпеку як найважливішу складову економічної безпеки. Безсумнівно, безпека фінансового сектору відіграє визначальну роль у становленні економіки країни, проте якщо принаймні одна складова починає функціонувати неправильно, автоматично починаються проблеми і у всіх інших сферах.

У довгостроковому періоді економічну безпеку гарантує лише конкурентоспроможна економіка. Натомість дослідники відзначають, що на сьогоднішній день «...спостерігається тенденція реалізувати лише тактичні заходи щодо соціально-економічного розвитку економіки. Таке становище зумовлене здебільшого чинниками об'єктивного характеру, однак не можна відкидати і суб'єктивні чинники...» [2].

Роль фінансової безпеки для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку країни необхідно розглядати в розрізі зовнішніх та внутрішніх аспектів. У зовнішньому плані це, насамперед, фінансова незалежність, фінансовий суверенітет. Велике значення має розмір

зовнішньої фінансової допомоги з боку міжнародних фінансових інституцій, економічних угруповань, урядів окремих країн, обсяг іноземних інвестицій у національну економіку.

Таблиця 1

Негативні наслідки, що очікують учасників ринкових відносин, під час розвитку кризи в різних сферах фінансової безпеки

Сфера фінансової безпеки	Учасник ринкових відносин		
	Держава	Підприємства	Домашні господарства
Бюджетна безпека	- невиконання державою основних функцій через наявний дефіцит бюджету;	- зменшення фінансової підтримки; - збільшення податкового тягаря	- скорочення соціальних виплат; - зменшення видатків на соціальну інфраструктуру
Валютна безпека	- зменшення величини золотовалютних резервів і державних стабілізаційних фондів	- неконтрольована зміна курсу національної валюти; - зменшення доходів у валютному еквіваленті	- неконтрольована зміна курсу національної валюти; - зниження купівельної спроможності населення
Банківська безпека	- перехід від інвестиційної діяльності банків до спекулятивної; - витік з країни іноземного капіталу;	- зменшення обсягів кредитування; - підвищення ставок за кредитами; - падіння курсу цінних паперів; - затримка розрахунків	- зменшення обсягів кредитування; - ризик неповернення вкладів
Безпека небанківського фінансового ринку	- зниження інвестиційної активності небанківських установ; - витік з країни іноземного капіталу	- неможливість для бізнесу скористатись якісними послугами страхування; - відсутність можливості входу для бізнесу на ринок небанківських послуг	- неможливість для населення скористатись послугами страхування, недержавного пенсійного забезпечення

Джерело: складено автором

На мій погляд, значущість дотримання саме фінансової безпеки національної економіки полягає в тому, що:

1) фінансовий сектор не функціонує автономно, зміни його стану обов'язково спричинять зміни в інших сферах економіки та життя суспільства;

2) високий рівень фінансової безпеки підвищує престижність країни на міжнародній арені, що відкриває доступ до дешевих фінансових ресурсів;

3) від рівня фінансової безпеки держави прямо залежить благополуччя та рівень життя населення;

4) розвинутий фінансовий сектор стимулює до розвитку наукоємних високотехнологічних галузей;

5) держава зацікавлена в забезпечення фінансової безпеки на всіх рівнях, адже підприємства та домогосподарства, як платники податків, є основними джерелами фінансового ресурсу країни.

Висновок. Таким чином, забезпечення належного рівня фінансової безпеки повинно бути одним із пріоритетних завдань державної політики для стимулювання розвитку усієї економіки країни, забезпечення її стабільності та підвищення рівня життя населення.

Література

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 9 жовтня 2013 р. № 1277. URL: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.html.
2. Калантай А. М. Роль і місце фінансової безпеки в контексті національних інтересів. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. №1. С. 143-153.